

Voorwoord

Uwoont zelfstandig: dat is prettig en u wilt dat graag zo houden. In verband met psychiatrische en/of psychosociale problematiek heeft u echter een steuntje in de rug nodig om uw leven beter aan te kunnen. De Regionale Instelling voor Beschermd Wonen Kennemerland, Amstelland en de Meerlanden (RIBW K/AM) kan u daar bij helpen: door u ondersteuning en begeleiding te bieden bij uw dagelijks en maatschappelijk functioneren en bij het omgaan met uw problemen.

Een goede zaak, waar een commissie van zelfstandig wonende cliënten van de RIBW, de BZW-commissie, graag haar steentje aan bijdraagt. Daarom is dit boekje op haar initiatief tot stand gekomen. De commissie laat u kennismaken met de RIBW K/AM en informeert u kort en bondig over zaken waar u als cliënt bij het begeleid zelfstandig wonen mee te maken krijgt. De commissie heeft enkele cliënten gevraagd iets te vertellen over hun ervaringen met begeleiding bij het zelfstandig wonen. In dit boekje kunt u lezen over de ervaringen van Eddy, Jeroen en Lo.

In de verschillende hoofdstukken wordt verwezen naar een reglement, beleid, etc. In hoofdstuk 4 is beschreven waar u deze documenten kunt vinden of opvragen.

Samen met de RIBW K/AM hopen wij dat u met behulp van de begeleiding van de RIBW K/AM nóg prettiger zelfstandig kunt wonen.

Namens de BZW-commissie,

Eric Pool

Inhoud

Voorwoord	1
1. Begeleiding bij het zelfstandig wonen	3
2. Uw persoonlijk begeleider	6
3. Het begeleidingsplan	9
4. Rechten en plichten	10
5. Inspraak en klachten	11
6. De BZW-commissie	13
7. Tips voor nieuwe BZW-cliënten	14
Adressen en telefoonnummers	16

Om te beginnen geven wij u graag enige informatie over begeleid zelfstandig wonen.

De omstandigheden waardoor u in aanmerking komt voor begeleiding kunnen verschillend zijn.

U kunt begeleiding krijgen omdat:

- u hulp nodig heeft in uw zelfstandige woon-situatie
- u door andere hulpverleners of via uw behandelaar wordt aangemeld bij de RIBW K/AM
- u nog op de wachtlijst staat voor een plaats in een beschermende woonvorm

Zo kan het dus zijn dat u zelfstandig woont en daarbij een stukje begeleiding nodig heeft. Het kan ook zijn dat u in een beschermende woonvorm van de RIBW K/AM woont en zelfstandig gaat wonen: dat is weer een heel nieuwe situatie.

Welke begeleiding nodig is, hangt helemaal af van uw wensen en mogelijkheden, de indicatie en de inschatting van de begeleiding. De begeleiding richt zich op alle facetten van het leven: wonen, dagbesteding/werk, sociale contacten, psychisch welbevinden, etc. Soms is het gewenst eens per week met iemand de week door te nemen om structuur aan te brengen in het leven. Soms is het gewenst dat

er meerdere keren per week contact is, omdat er op verschillende fronten begeleiding nodig is: opstarten van de dag, administratie, ondersteunende gesprekken, etc.

Voor behandeling van psychiatrische problemen en medicatie kunt u een beroep doen op een behandelaar van andere instellingen voor geestelijke gezondheidszorg.

Op de volgende pagina zetten wij de mogelijkheden van begeleiding nog even voor u op een rij.

Van een beschermende woonvorm naar begeleid zelfstandig wonen: de ervaringen van Eddy

EDDY HEEFT ACHT JAAR IN DE BESCHERMENDE WOONVORM GRAAF JANLAAN GEWOOND. DAARNA VERHUISDE HIJ NAAR EEN SATELLIETWONING (EEN WONING VLAKBIJ DE WOONVORM) EN SINDE 1998 WOONT HIJ ZELFSTANDIG, MET BEGELEIDING VAN DE RIBW K/AM.

Eddy: "Toen ik nog niet zelfstandig woonde werd ik door de RIBW gestimuleerd om naar een café te gaan en vrijwilligerswerk te doen. Ik werk al jaren op de sociale werkplaats, de laatste tien jaar is dat schoonmaakwerk; dat vind ik prettig, ik ben liever lichamelijk bezig. Ik werk negentien uur per week. Daarnaast ben ik voorzitter van de bewonerscommissie van de BW Graaf Janlaan. Ook ga ik regelmatig naar het Dag Activiteiten Centrum (DAC). Daar heb ik contacten gelegd en we bezoeken elkaar geregeld."

"Ik had veel eerder zelfstandig moeten gaan wonen. Je leeft meer, krijgt meer prikkels van buitenaf en hoort er meer bij. Via het 'satelliet wonen' heb ik mij met behulp van de begeleiding vaardigheden verworven waardoor ik nu in staat ben om begeleid zelfstandig te wonen. Ik kreeg een urgentieverklaring voor een eigen huis en kreeg begeleiding bij het inrichten en verhuizen. Als ik hulp wil, kan ik de begeleiding bellen. Ook kan ik via de Amstelmere 24 uur per dag iemand bereiken als er wat is. Dat is een heel geruststellend idee."

Begeleiding bij het dagelijks en maatschappelijk functioneren:

- bij het dagelijks functioneren: huishouden, financiën, administratie, zelfverzorging, dagritme
- bij het maatschappelijk functioneren: dagbesteding, sociale contacten, gebruikmaken van andere voorzieningen, scholing en werk

Begeleiding bij psychiatrische problemen:

- bij herstel van en omgaan met psychiatrische problemen
- gericht op leren omgaan met medicatie; aanleren zelfstandig beheer

- gericht op verbetering functioneren, zelfstandigheid
- zorgcoördinatie: bemiddeling naar andere instellingen, instanties, behandelaars

Zorgovereenkomst

Iedere cliënt tekent bij aanvang van de begeleiding een zorgovereenkomst waarin de rechten en plichten zijn beschreven van zowel de cliënt als de RIBW K/AM.

WOONVARIANTEN BZW-CLIËNTEN

Er zijn verschillende manieren waarop cliënten zelfstandig wonen met begeleiding:

- U woont zelfstandig, in een eigen woning, en ontvangt begeleiding via de RIBW.
- U verhuist vanuit een beschermende woonvorm alleen naar een eigen woning.
- U kunt zelfstandig wonen in een woonvorm of huis waar ook andere BZW-cliënten wonen.
- U woont in een herkanswoning van de RIBW K/AM, met een tijdelijk huurcontract dat naderhand omgezet kan worden in een regulier huurcontract.
- Enkele woonvormen, bijvoorbeeld in Hoofddorp, Amstelveen en Beverwijk, hebben een ontmoetingsruimte waar de bewoners en BZW-cliënten uit de buurt gebruik van kunnen maken. Daar kunt u elkaar ontmoeten en gezamenlijke activiteiten ondernemen.

2 Uw persoonlijk begeleider

Nadat u zich heeft aangemeld voor begeleiding door de RIBW K/AM wordt u uitgenodigd voor een gesprek met de zorgtoewijzingscoördinator van de RIBW K/AM. Als de zorgtoewijzingscoördinator heeft bepaald dat u recht heeft op begeleiding wordt aan u een persoonlijk begeleider toegewezen. U heeft een bepaalde mate van inspraak bij het aanwijzen van deze begeleider. Zo kunt u bijvoorbeeld aangeven of u de voorkeur geeft aan een mannelijke of vrouwelijke begeleider. Wij gaan er vanuit dat de samenwerking tussen u en uw begeleider goed verloopt. Maar waar mensen met elkaar samenwerken is het niet uitgesloten dat het tussen u beiden wellicht niet klikt, in dat geval kunt u vragen om een andere begeleider.

Als uw begeleider bekend is, zal deze zo snel mogelijk nadat u kennis heeft gemaakt met elkaar samen met u een begeleidingsplan maken. In dit plan worden de begeleidingsdoelen en wensen uitgewerkt. U heeft een vertrouwensrelatie met uw persoonlijk begeleider en hij dient u met respect te behandelen en u serieus te nemen. Van dwang mag geen sprake zijn. U kunt aanspraak maken op voldoende aandacht van begeleiders in de vorm van regelmatig gesprekken. Uw persoonlijk bege-

leider maakt de bezoeksafspraken in overleg met u en vertelt u op welke manier en tijdens welke uren u de RIBW kunt bereiken. Ook ondersteuning buiten de normale werkuren of kantooruren is mogelijk.

Een begeleider dient antwoord te geven op uw vragen die betrekking hebben op de eerder in dit boekje genoemde begeleidingsmogelijkheden. Als de begeleider voortdurend afhoudend of onduidelijk is of weigert op uw vragen in te gaan, dan kunt u hierover een klacht indienen. Begeleiders zijn gehouden aan een beroeps-ethiek waardoor zij geen persoonlijke (seksuele) relaties met u mogen aangaan. Ook niet als u het initiatief neemt. En een begeleider mag geen geld van u aannemen.

Het is mogelijk op een aantal gebieden de begeleiding of ondersteuning niet via de RIBW te laten verlopen, bijvoorbeeld uw geldzaken of huishoudelijke verzorging. Die kunt u laten regelen door een familielid of instantie.

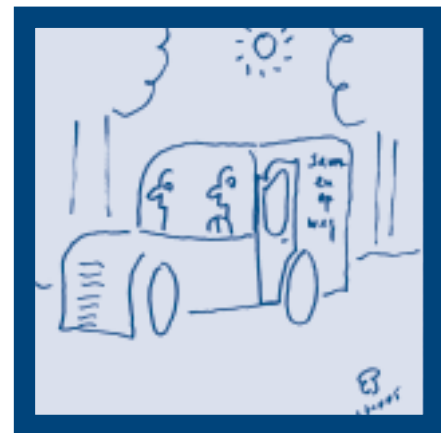
De RIBW K/AM biedt begeleiding en geen behandeling. Voor psychiatrische behandeling kunt u terecht bij een behandelaar van bijvoorbeeld de PAAZ, De Brijder, GGZ InGeest, GGZ Dijk en Duin, etc.

- afspraken maken over het contact met uw behandelaar;
- indien gewenst u meer informatie geven over zaken waar u nog vragen over heeft, zoals bijvoorbeeld uw ziektebeeld, activiteiten in de buurt.

Bespreek met uw begeleider

Hieronder geven wij nog even in het kort de belangrijkste zaken weer die uw begeleider in ieder geval met u dient te bespreken en te doen:

- afspraken maken over hoe vaak en wanneer hij bij u langskomt;
- u informeren wanneer en op welke manier u de begeleiding kunt bereiken en u informeren bij wie u terecht kunt buiten de begeleidingsuren;
- met u de zorgovereenkomst bespreken en ondertekenen;
- binnen drie maanden na aanvang van de begeleiding een begeleidingsplan opstellen;

Het begeleidingsplan is een overeenkomst tussen u en uw begeleider. Allerlei zaken, zoals het eigen beheer van medicatie, financiën, doelen en wensen, worden vastgelegd in dit plan. Het is de bedoeling om tot een plan te komen waar u het allebei over eens bent. De begeleider mag het niet eenzijdig opleggen of zonder toestemming wijzigen. U heeft instemmingsrecht bij het opstellen en wijzigen van uw begeleidingsplan en bij de evaluatie daarvan. Evaluatie vindt zes maanden na aanvang van de begeleiding plaats. Dan wordt besproken of de afgesproken begeleiding en uren passen bij de gewenste begeleiding.

Ook afspraken over uw rechten en plichten worden opgenomen in het begeleidingsplan. Het is mogelijk dat deze afspraken afwijken van de algemene door de RIBW vastgestelde rechten en plichten. Het individuele begeleidingsplan geldt boven deze algemene rechten en plichten. U dient u dan te houden aan de gemaakte afspraken. Ook gelden de met uw begeleider gemaakte mondelinge afspraken die (nog) niet in uw begeleidingsplan staan.

Dossier

De RIBW K/AM houdt een dossier bij. Op uw verzoek kunt u dit dossier inzien. U mag

kopieën van uw dossier maken en u mag aantoonbare fouten in feiten en gegevens in uw dossier verbeteren en het dossier aanvullen met uw mening. Vraag om een toelichting als u dingen niet begrijpt.

U heeft het recht op geheimhouding. Mensen die niet bij de begeleiding betrokken zijn, mogen uw dossier niet inzien, tenzij u hier zelf toestemming voor geeft. Bij overplaatsing mag de nieuwe instelling uw dossier niet inzien zonder uw toestemming. De Inspectie voor de Gezondheidszorg mag uw dossier wel inzien, maar vraagt u gewoonlijk eerst om toestemming.

Het is de taak van de RIBW om u te informeren over de regels, de begeleiding, uw rechten en de manier waarop u klachten kunt uiten.

Alle regelingen en rechten zijn vastgelegd in officiële reglementen. Bij aanvang van uw begeleiding door de RIBW K/AM ontvangt u een informatiemap met een aantal brochures en documenten, zoals de standaard zorgovereenkomst. Ook vindt u in deze map een overzicht van enkele andere voor u belangrijke documenten zoals klachtenbeleid, privacybeleid, familiebeleid, gedwongen ontslag etc. Van deze documenten kunt u indien gewenst een exemplaar opvragen via uw begeleider. Reglementen BZW-commissie, Centrale cliëntenraad en klachtenbeleid vindt u ook op de website van de RIBW K/AM onder respectievelijk de kopjes 'begeleiding bij zelfstandig wonen' en 'bewoners-/cliënteninformatie'. Ook kunt u via onze website inloggen op een deel van het Intranet van de RIBW K/AM: zie rechtsboven 'Intranet' en log in via login/wachtwoord cliënten. In het handboek Zorg vindt u onder andere genoemde documenten.

Privacy

De RIBW K/AM heeft onder andere een privacyreglement. In dit reglement staat wat

uw rechten zijn en hoe de instelling met uw gegevens omgaat. Vraagt u naar dit reglement en lees het, zodat u zich op de hoogte kunt stellen van de inhoud.

U heeft het recht privé te houden wat u privé wilt houden. U hoeft dus niet over persoonlijke zaken te vertellen als u dat niet wilt. U bepaalt zelf uw grenzen.

Informatieverstrekking

Er mag zonder uw toestemming geen informatie over u worden doorgespeeld aan andere instellingen of mensen. Familieleden en/of contactpersonen hebben alleen recht op informatie en overleg over u als u daarmee instemt. In geval van nood mag de begeleiding, zonder uw toestemming, contact opnemen met uw familie. In het familiebeleid staan de voorwaarden omschreven. Uw gegevens zijn beschermd door de geheimhoudingsplicht die de begeleider heeft. Ook mogen er zonder uw (schriftelijke) toestemming geen beeld- of geluidsopnamen (video, tape) van u worden gemaakt.

Als BZW-cliënt van de RIBW K/AM heeft u ook nog enkele andere rechten, zoals bijvoorbeeld recht op inspraak en klachtrecht.

Inspraak

U heeft recht op informatie bij het veranderen van de werkwijze binnen de RIBW of het team. De RIBW stelt cliënten in de gelegenheid hun wensen ten aanzien van de begeleiding kenbaar te maken. Veranderingen op dit gebied kunnen niet zonder inspraak (via de BZW-commissie of Centrale cliëntenraad) van de cliënten worden gerealiseerd.

De RIBW heeft een wettelijke verplichting om een cliëntenraad mogelijk te maken. De Centrale cliëntenraad bestaat uit een groep afgevaardigden van bewoners van beschermende woonvormen en BZW-cliënten die de belangen van alle bewoners/BZW-cliënten behartigt. Deze raad overlegt met de directie over het beleid van de RIBW. De precieze bevoegdheden en regelingen van de raad staan in het reglement Centrale cliëntenraad.

Klachten

Er is een regeling voor klachten en incidenten. Hier is beschreven wat u kunt doen wanneer er dingen misgaan of wanneer u ontevreden

bent over uw begeleiding. Bij de RIBW werkt een cliëntvertrouwenspersoon. Dit is een vertrouwenspersoon voor bewoners en BZW-cliënten die u kan helpen bij het bespreekbaar maken van uw klachten en u informatie kan geven over uw rechten. De vertrouwenspersoon kan u bijvoorbeeld adviseren of voor u bemiddelen bij een klacht.

U kunt eventuele klachten voorleggen aan een (onafhankelijke) klachtencommissie van de RIBW K/AM. De cliëntvertrouwenspersoon kan u daarbij helpen. Adressen en telefoonnummers van de vertrouwenspersoon, de ondersteuner van de BZW-commissie en van de klachtencommissie vindt u achter in dit boekje.

Wonen in een sociaal pension met begeleiding: een verslag van Lo

LO ONTVANGT SINDS ENIGE TIJD BEGELEIDING VANUIT DE RIBW.

Lo: “Na een huwelijk van 32 jaar ben ik gescheiden, daarbij liep mijn eigen bedrijf ook spaak, waardoor ik dakloos werd. Twee jaar lang sliep ik in de openlucht en bracht ik de dag door op straat. Voor een kopje koffie en de post kon ik terecht in de Magdalenahof, dagopvang van het Leger des Heils. Ik kreeg een uitkering van de sociale dienst, die ik daar wekelijks ophaalde. Vooral het Leger des Heils heeft in die tijd heel veel voor mij betekend.”

“Wekelijks stuurde ik, op verzoek van de burgemeester van Haarlem, de dagverslagen naar het provinciehuis over hoe dak- en thuislozen aangepakt werden door de gemeente Haarlem. Ook zorgde ik er voor dat verslaafden methadon kregen en hier geen misbruik van maakten. Zonodig ging ik mee naar een specialist.”

“Het leven op straat werd steeds moeilijker voor mij en uiteindelijk hebben hulpverleners er voor gezorgd dat ik terecht kon in een sociaal pension. Nu heb ik weer een dak boven mijn hoofd en ik ben blij dat ik niet meer op straat hoeft te leven. Mijn dag breng ik door met het schrijven van poëzie en schilderen. Ook heb ik nu wekelijks begeleiding vanuit de RIBW. Aandacht voor mij en een luisterend oor kan ik waarderen, bemoeizucht minder. Ik ken mijn verantwoordelijkheden en geef zelf wel mijn grenzen aan.”

“In de toekomst, en liefst op korte termijn, hoop ik een eigen flatje te krijgen en weer werk te hebben.”

De BZW-commissie behartigt de belangen van alle BZW-cliënten van de RIBW K/AM.

Dit doen wij op verschillende manieren:

- Door informatie-uitwisseling van en naar de BZW-cliënten.
De commissie wil daarom graag weten wat er speelt en waar cliënten behoefte aan hebben.
- We komen op voor de rechten van de BZW-cliënten.
De rechten staan beschreven in deze folder en in een protocol.
- We hebben inspraak en medezeggenschap in zaken die van belang zijn voor BZW-cliënten.
Wij geven daar gevraagd en ongevraagd advies over.
- We zijn betrokken bij sollicitaties van kandidaten voor een BZW-team.
Dit team geeft alleen aan BZW-cliënten ondersteuning en begeleiding.

We hebben een vast aanspreekpunt binnen de organisatie.

De commissie doet haar werk niet helemaal alleen: we krijgen ondersteuning van de externe ondersteuner van de BZW-commissie. Een keer per maand vergaderen we op het Centraal Bureau van de RIBW K/AM in Haarlem. De reiskosten die wij voor deze vergaderingen maken worden vergoed. En een keer per jaar gaan we met elkaar uit eten.

BZW-cliënten kunnen in de commissie meepraten over algemene zaken die in het belang zijn van de cliënt.

De commissie en de RIBW K/AM vinden het belangrijk dat cliënten betrokken worden bij het vaststellen van beleid wat de cliënten raakt.

Als u interesse heeft in het werk van de commissie en wilt weten met welke zaken wij ons zoal bezighouden, bent u van harte welkom op onze vergaderingen. Dat kan als deelnemer aan de vergadering, maar als u wilt ook als lid van de commissie. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onze externe ondersteuner. Het adres vindt u achter in deze folder.

Tot slot heeft de BZW-commissie nog enkele tips voor u.

Verhuizing

- Indien u gaat verhuizen van bijvoorbeeld een beschermende woonvorm naar een eigen woning, denkt u dan aan het sturen van een adreswijziging aan bank, giro, sportvereniging, verzekeringsmaatschappij en dergelijke.
- Het kan zijn dat u vanuit de woonvorm verhuist naar een woning in een andere gemeente. Controleert u dan met uw persoonlijk begeleider of u bij uw zorgverzekeraar op tijd bent uitgeschreven als bewoner van de woonvorm.
- Wanneer u een andere woning gaat betrekken, noteert u dan de eventuele schade in het nieuwe huis en neem de meterstanden op van het gas, water en licht en laat dit ondertekenen door de verhuurder of verkoper.

Financiën

- Stel uw uitkerende instantie op de hoogte van eventuele uitplaatsing als bewoner van de RIBW en stuur een adreswijziging, liefst enige tijd van tevoren.
- U heeft in sommige woonplaatsen recht op een stadspas. Met deze pas krijgt u korting op een groot aantal activiteiten. Bijvoorbeeld korting op musea, de bioscoop en een aantal evenementen.
- Reist u dikwijls met het openbaar vervoer dan is het verstandig een jaarabonnement te kopen: u kunt deze ook per maand betalen en u krijgt een behoorlijke korting.
- Wanneer u een uitkering heeft, zijn er mogelijkheden om via de Gemeentelijke Sociale Dienst een beroep te doen op bijzondere bijstand. Voor de precieze voorwaarden kunt u zich wenden tot deze dienst, eventueel met behulp van uw begeleider.
- Een verhuizing brengt grote financiële veranderingen en kosten met zich mee. Ons advies is om alle kosten op een rij te zetten, zoals die van nieuwe meubelen, gordijnen, gas, licht en water, huur of hypotheek, telefoonabonnement, verplaatsen van de spullen van het oude naar het nieuwe adres, verhuiskaartjes en/of verbouwingskosten.

Algemeen

Iedere gemeente heeft wel een stadsgids. Hierin kunt u allerlei informatie vinden over zaken die te maken hebben met wonen, gezondheidszorg, geldzaken, vrije tijd, opleiding, etc. Ook zijn er organisaties die alle voor u belangrijke informatie in een boekje hebben gezet. In Haarlem is bijvoorbeeld een servicegids met de titel 'Tot je dienst!' uitgebracht door GGZ InGeest en het Cliënten Belangen Bureau Kennemerland, Amstelland en de Meerlanden. Een boekje met informatie over laagdrempelig en betaalbaar aanbod van organisaties binnen en buiten de geestelijke gezondheidszorg in Haarlem en omstreken. Steeds meer gemeenten kennen ook een serviceloket waar mensen met hun vragen terecht kunnen. Informeert u hiernaar, eventueel via uw persoonlijk begeleider.

Adressen en telefoonnummers

Voor algemene informatie en aanvraag aanmeldingsformulier:

Centraal Bureau RIBW K/AM

Stationsplein 118
Postbus 2257
2002 CG Haarlem
Telefoon : (023) 517 87 00
Fax : (023) 531 58 72
E-mail : aanmeldingenadvies@ribw-kam.nl
Website : www.ribw-kam.nl

Klachtencommissie

Secretariaat
Postbus 2257
2002 CG Haarlem
Telefoon : (023) 517 87 00
E-mail : klachtencommissie@ribw-kam.nl

Centrale cliëntenraad

Stationsplein 118
Postbus 2257
2002 CG Haarlem
telefoon : (023) 517 87 26 of 06 - 46 71 64 02
fax : (023) 531 58 72

Clïëntvertrouwenspersoon en ondersteuner

Clïëntvertrouwenspersoon

Annemarieke Hoogland
telefoon : (023) 517 87 26 of 06 - 53 78 11 75
e-mail : a.hoogland@ribw-kam.nl

Ondersteuner BZW-commissie

Nelly van der Ouderaa
Telefoon : (023) 517 87 25 of 06 - 41 00 20 30
e-mail : n.vanderouderaa@ribw-kam.nl

RIBW K/AM

Stationsplein 118
Postbus 2257
2002 CG Haarlem
Fax : (023) 531 58 72